

AAN Ministerie van Financiën
De Staatssecretaris van Financiën
mr. drs. J.G. Wijn
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

DATUM 17 februari 2004
ONS KENMERK z2003-1563
CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN 28 november 2003
UW KENMERK

ONDERWERP Rapport WOZ –verbetervoorstellen

Geachte heer Wijn,

Op 25 november 2003 heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) advies gevraagd over de voorstellen 15 en 17 uit de Rapportage van de Werkgroep verbetervoorstellen WOZ. Uw adviesaanvraag betreft de voorstellen tot vergroting van de doelmatigheid van de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

Voorstel 15: vergroting openbaarheid

Het voorstel houdt in de openbaarheid van de WOZ-gegevens te vergroten door de uitkomsten van taxatierapporten, die basis zijn voor een WOZ-beschikking, op het internet te plaatsen. In de rapportage is aangegeven dat het onduidelijk is hoe dit voorstel zich verhoudt tot de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP).

Voorstel 17: vergroting gebruik voor andere doeleinden

In dit voorstel wordt een aantal doeleinden opgesomd: van fiscale (het heffen van successierechten) tot commerciële (aan financiële instellingen ter verstrekken 2^e hypotheek). Het CBP begrijpt uit de toelichting dat het voorstel vooral is ingegeven om besparing van de uitvoeringskosten van de Wet WOZ te bewerkstelligen, door aan derden WOZ-gegevens tegen betaling te verstrekken.

Wettelijk kader en jurisprudentie

De voorstellen die u ter advisering aan het CBP heeft voorgelegd, dienen -in samenhang- te worden getoetst aan de Wet WOZ en de WBP.

Artikel 7 WBP bepaalt dat persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld. Welbepaald en uitdrukkelijk houdt in dat men geen gegevens mag verzamelen zonder een precieze doelomschrijving.

De doelstelling van de WOZ wordt in artikel 1, eerste lid Wet WOZ als volgt omschreven: 'Deze wet geldt bij de bepaling en vaststelling van de waarde van in Nederland gelegen onroerende zaken ten behoeve van de heffing van belastingen door het Rijk, de gemeenten en waterschappen'.

Artikel 9, eerste lid, WBP bepaalt dat persoonsgegevens niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor zij zijn verkregen. Artikel 9, vierde lid, WBP bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens achterwege blijft voor zover een geheimhoudingsplicht uit hoofde van ambt, beroep of wettelijke voorschrift daaraan in de weg staat.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat algemeen is aanvaard dat de aard van het waardegegeven zich verzet tegen volledige openbaarheid daarvan; geheimhouding dient uitgangspunt te zijn. In artikel 40, eerste lid, Wet WOZ is daarom bepaald dat een waardegegeven slechts wordt verstrekt: 'aan een ieder die kan aantonen uit hoofde van de belastingheffing te zijnen aanzien een gerechtvaardigd belang te hebben bij de verkrijging daarvan'.

De rapportage verwijst naar een uitspraak van de Rechtbank Amsterdam waarbij is bepaald dat de specifieke regeling van de WOZ moet wijken voor de algemene regeling van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). Tegen deze uitspraak is door de betreffende gemeente beroep ingesteld bij de Raad van State. Op 17 september 2003 heeft de Raad van State de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam vernietigd (LJN-nummer: AK4040 Zaaknr: 200300659/1).

In de uitspraak komt de Raad van State onder meer tot de conclusie, dat uit de geschiedenis van de totstandkoming van de in artikel 40 Wet WOZ vervatte regeling inzake gegevensverstrekking blijkt, dat het hier gaat om een bijzondere regeling van openbaarmaking. De Raad van State zegt hier het volgende over: 'gezien het feit dat het waardegegeven een element is dat een rol speelt bij de vaststelling van een belastingsschuld, en daarmee als privacygevoelig geldt, is uitdrukkelijk beoogd dat openbaarheid geen regel zal zijn'.

De memorie van toelichting bij de Wet WOZ (Tweede Kamer 1992-1993, 22 885, nr, 3) vermeldt dat geheimhouding voorop dient te staan en dat hiervan slechts kan worden afgeweken indien een derde kan aantonen dat hij, in verband met belasting die van hem wordt geheven, een gerechtvaardigd belang heeft (is de vastgestelde waarde in overeenstemming met de waarde van vergelijkbare panden). De gemeenten zijn gehouden, met oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, het bestaan van dit gerechtvaardigd belang te toetsen.

Oordeel CBP
Voorstel 15:

Gelet op het vorengaande komt het CBP tot het oordeel dat een algemene toegankelijkheid van waardegegevens op het internet zich niet verhoudt met de WBP en de Wet WOZ. Het CBP onderschrijft het oordeel van de Raad van State dat het waardegegeven privacygevoelige informatie betreft. Verdere verwerking van deze gegevens (door plaatsing op het internet) dient daarom op grond van het bepaalde in artikel 40, eerste lid, Wet WOZ en artikel 9, vierde lid, WBP achterwege te blijven.

Het voorstel om taxatierapporten via het internet toegankelijk te maken is mogelijk, indien het gaat om het taxatierapport van de betrokkene en er de nodige beveiligingsmaatregelen zijn

getroffen met betrekking tot de toegankelijkheid. Ook ziet het CBP geen bezwaar om in meer algemene termen openbaarheid te betrachten over de (wijze van) totstandkoming van de waardebeoordeling.

Voorstel 17:

Het voorstel betreft enerzijds de verstrekking van waardegegevens aan afnemers en anderzijds aan overige derden.

- Verstreking aan overige derden (zoals financiële instellingen):
Zoals bij de bespreking van voorstel 15 als is aangegeven, gaat het bij het waardegeven om privacygevoelige gegevens waarvan geheimhouding, buiten de bij wet geregelde kring van afnemers, voorop moet staan.

Naar het oordeel van het CBP komt de gegevensverstrekking, door verkoop van deze gegevens, aan marktpartijen in strijd met het bepaalde in artikel 40, eerste lid, Wet WOZ en artikel 9, vierde lid, WBP.

In dit verband wijst het CBP u ook op een besluit van de ministerraad van 30 januari 2004 betreffende een nieuwe aanpak van de problematiek van markt en overheid. De gekozen aanpak houdt in dat in de Mededingingswet gedragsregels worden opgenomen voor overheden die als onderneming goederen en diensten aanbieden. De overheid mag, volgens een van deze gedragsregels, gegevens die zij heeft verkregen uit haar publieke functie niet gebruiken voor commerciële activiteiten.

- Verstreking aan afnemers:
In artikel 2, onder c, Wet WOZ worden als afnemers gedefinieerd: 'overheden die gebruik maken van de ingevolge de wet vastgestelde waarden ten behoeve van de heffing van belastingen'. In de memorie van toelichting is de groep afnemers omschreven als: 'publiekrechtelijke overheden die van het waardegeven gebruik maken voor de heffing van belastingen, te weten gemeenten, de waterschappen en de Belastingdienst.

Blijkens de memorie van antwoord (MvA II, 22 885, nr. 6) zou de Belastingdienst op grond hiervan het waardegeven in principe kunnen gebruiken voor de heffing van successierechten, met dien verstande dat bij een ruimere toepassing er altijd een vertaling zal moeten plaatsvinden van de geobjectiveerde WOZ-waarde naar de voor de rijksbelastingen benodigde (subjectieve) waarde in het economische verkeer.

Het CBP acht het gebruik van gegevens in deze zin in overeenstemming met de Wet WOZ en de WBP.

Tot zover de reactie op de voorstellen op de WOZ-verbetervoorstellen. Indien gewenst is het CBP uiteraard tot nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,

mr. U. van de Pol
Collegelid